

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1946 kl. 11 fm.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 16, i anledning av väckt motion om demokratisering av medaljutdelningen till statstjänare samt av resereglementet m. m.

I en inom första kammaren väckt, till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 80, av herr *Nerman* har hemställts, att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär utredning om demokratisering av medaljutdelningen till statstjänare, beträffande resereglementet och eljest rörande hithörande förhållanden.

I fråga om motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen från statskontoret samt berett Tjänstemännens centralorganisation och statstjänarkartellen tillfälle att inkomma med yttranden.

Statskontoret erinrar om att resereglementet bygger på det för statstjänstemännen gällande avlöningssystemet, som för närvarande är föremål för översyn av 1945 års lönekommitté, och framhåller, att så länge man på löneområdet finner sig böra räkna med differentierade förmåner efter tjänstegöromålens olika slag och betydelse, lär en tillämpning av samma princip för utmätande av ersättningar vid resor i tjänsten svårligen kunna betecknas som odemokratisk. Då riksdagen så sent som 1942 prövat och godkänt resereglementet i dess nu gällande lydelse, torde i vart fall resultatet av lönekommitténs arbete böra avvaktas, innan en ny utredning till de många föregående igångsättes för reglementets omarbetning i det av motionären angivna syftet. Statskontoret föreslår därför att motionen i av kontoret berörda del icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Tjänstemännens centralorganisation (TCO) framhåller att motionen berör frågor av ganska olika karaktär och upptar för sin del endast frågan om de statliga resetraktamentena. Denna fråga sammanhänger med det statliga avlöningssystemet och en ändring härvidlag förutsätter enligt TCO:s uppfattning, att förhandlingar först äga rum mellan personalorganisationerna och staten. Det statliga lönesystemet är för närvarande föremål för utredning och förhandlingar mellan 1945 års lönekommitté och personalorganisationerna. Härvid torde visserligen icke frågan om resereglementet komma upp till behandling, men TCO avser att, sedan löneförhandlingarna slutförts, hemställa, att resereglementet göres till föremål för en översyn.

Frågan om semestertidens längd för statstjänstemännen är föremål för förhandlingar mellan personalorganisationerna och 1945 års lönekommitté.

Statstjänarkartellen uttalar sig endast i frågan om gradering av de förtjänstmedaljer, som officiellt utdelas i statens verk och inrättningar efter visst antal tjänsteår, och understryker att det av motionären kritiserade systemet skapat ett

Bihang till riksdagens protokoll 1946. 12 saml. 1 avd. Nr 16—17.

utbrett missnöje bland befattningshavarna, särskilt bland tjänstemännen i de lägre lönegraderna. För dem, som tilldelas medaljer av lägsta valör, framstår ofta medaljutdelningen som en erinran om att deras nit och redlighet värderas mindre än samma egenskaper hos befattningshavare med högre tjänsteställning. Kartellen tillstyrker därför motionärens hemställan i berörda fråga.

Beträffande olikheterna i det statliga resereglementet och i fråga om semesterförmånerna framhåller kartellen att påkallade förändringar böra föregås av direkta förhandlingar med personalorganisationerna.

För egen del får *utskottet* anföra följande.

Utskottet delar motionärens uppfattning att en social klassskillnad icke bör upprätthållas när det gäller att ge utmärkelser för nit och redlighet i rikets tjänst. En gradering av medaljernas valör efter befattningshavarnas olika löneställning är enligt utskottets mening icke tilltalande. Utskottet finner sig därför böra tillstyrka motionen i den del som berör medaljväsendet.

Vad ordensväsendet angår inskränker sig utskottet till att i likhet med motionären erinra om att frågan om dess avskaffande flera gånger varit föremål för behandling i riksdagen, dock utan att föranleda positiva åtgärder.

Vidkommande de av motionären berörda frågorna om tjänstemännens resor i olika klasser och olika dagtraktamenten alltefter löneställning samt den olika långa semestern, vill utskottet i likhet med de i ärendet hörda instanserna framhålla, att de ändringar i bestämmelserna, som kunna anses behövliga, torde böra åvägbringas genom förhandlingar mellan statsmakternas representanter och vederbörande personalorganisationer. Resereglementet bygger på gällande avlöningssystem, och detta är för närvarande föremål för översyn av 1945 års lönekommitté, vars resultat synes böra avvaktas innan åtgärder begäras i motionens syfte. Om icke frågan om resereglementet skulle bli föremål för behandling vid förhandlingarna mellan 1945 års lönekommitté och personalorganisationerna, avser Tjänstemännens centralorganisation enligt vad som framgår av dess yttrande att hemställa att resereglementet göres till föremål för en översyn. Därvid torde de av motionären framförda synpunkterna i nödig mån kunna beaktas.

Med vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att första kammaren, i anledning av förevarande motion, I: 80, för sin del måtte besluta, att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär åtgärder för en demokratisering av medaljutdelningen till statstjänare.

Stockholm den 15 maj 1946.

På utskottets vägnar:

HERMAN ERICSSON.

Närvarande: herrar *Ericsson, Persson, Söderkvist, Lodenius, Fahlander, Nilsson* och *Sundelin*.